

WPROWADZENIE

Polskie miasto nie jest już wewnątrznie spoistym organizmem, to raczej relatywnie trwałe skupisko mniej lub bardziej społecznie i kulturowo heterogenicznych jednostek. Zbudowane jest ono z określonych form zagospodarowania i wyposażone w system regulacji i sterowania. Jest aktywnym podmiotem wykazującym relacje z otoczeniem i mającym pewne dynamiczne „życie wewnętrzne”. Polskie miasta są bardzo do siebie podobne. Nie mówimy tu o sposobie zabudowy, cechach architektonicznych, jakości układu komunikacyjnego czy innych funkcjonalnych i estetycznych wartościach. Charakteryzuje je podobny rozkład elementów zagospodarowania, podobny sposób gospodarowania, nękają podobne problemy społeczne, przestrzenne, inwestycyjne i finansowe. Zbyt często zapominamy, że miasta nie są wynikiem działalności przypadkowej, niekontrolowanej i organicznej. Są raczej rezultatem decyzji politycznych, legislacyjnych i innych, które określają dopuszczalne zagęszczenie obszarów mieszkaniowych, sposób użytkowania terenu, wysokość zabudowy oraz funkcje budynków. Struktura i wygląd miasta są przeważnie efektem idei i wyborów, należy jednak pamiętać, że nawet bardzo złożone procesy można odwrócić.

Również na obszarach wiejskich dokonują się zmiany i są one zróżnicowane z uwagi na położenie wsi względem ośrodka miejskiego. Te bardziej oddalone borykają się z problemem wyludniania czy zanikiem aktywności gospodarczej, natomiast te położone najbliżej przejmują funkcje miasta, upodabniają się architektonicznie, zmianie ulega ich struktura własności i sposób użytkowania.

Biuletyn Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju stanowi serię wydawniczą stwarzającą możliwość prezentacji wyników najnowszych badań, wymiany poglądów i doświadczeń z zakresu problematyki rozwoju miast oraz obszarów wiejskich. Prezentowany tu 270 numer poświęcony jest dobrym praktykom w urbanistyce i planowaniu przestrzennym, które były przedmiotem dyskusji w ramach konferencji zorganizowanej przez Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w dniach 29–30 listopada 2017 r. Współorganizatorem konferencji był Komitet Przestrzennego Zagospodarowania

Kraju PAN przy współdziałaniu merytorycznym Unii Uczelni na rzecz Rozwoju Kierunku Gospodarka Przestrzenna.

Oddajemy do rąk Państwa publikację poruszającą aktualną problematykę rozwoju miast i obszarów wiejskich. Rozpoczyna ją zbiór opracowań z zakresu rewitalizacji, procesu, który w ostatnich latach stał się podstawą odnowy zdegradowanych obszarów zurbanizowanych i stwarzał możliwość pozyskiwania środków finansowych na przekształcenia strukturalne, społeczne i gospodarcze. W niniejszym opracowaniu odnaleźć można treści mówiące o niespójności w dokumentach planistycznych, a także o problemie internalizacji ekonomicznej wywołanym procesem *urban sprawl*. Są również artykuły odnoszące się do większej skali przestrzennej – obszaru metropolitalnego – prezentujące zagadnienia infrastrukturalne, przestrzenne i środowiskowe. Nie zabrakło też treści związanych ze społeczną sferą życia miast i wsi.

Mamy nadzieję, że publikacja spotka się z zainteresowaniem czytelników szukających przykładów dobrych rozwiązań przestrzennych, społecznych i środowiskowych.

Sylwia Staszewska